Länsstyrelsen
Västernorrland

Strategi för samverkan inom samhällsskydd och beredskap i Västernorrlands län

Omslagsbild: Samverkan
Fotograf: Macrovector SL/Mostphotos

Diarienummer: 4761-2024

Författare: Torbjörn Westman

Kontaktuppgifter:

Länsstyrelsen Västernorrland
Postadress: 871 86 Härnösand
Telefon: 0611-34 90 00
E-post: vasternorrland@lansstyrelsen.se
Webb: www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Sammanfattning

Denna strategi beskriver övergripande gemensamma rutiner och arbetsformer för samverkan i länet före, under och efter samhällsstörningar i hela hotskalan.

Med samhällsstörningar menar vi de konsekvenser som uppstår på grund av händelser som påverkar samhällets skyddsvärden negativt. Det kan vara såväl oönskade som planerade händelser och situationer.

Det som beskrivs i strategin utgår från det aktörsgemensamma ramverket ”Gemensamma grunder för samverkan och ledning”[1]. Där kan den som önskar fördjupa sina kunskaper inom området och även återfinna förklaringar till olika begrepp som används i strategin.

Dokumentet är beslutat av landshövding Carin Jämtin med beredskapsdirektör Torbjörn Westman som föredragande.

[1] www.msb.se/samverkanledning

Inledning

Syfte

Syftet med strategin är att skapa goda förutsättningar för länets aktörer att genom samverkan åstadkomma gemensam samordning och inriktning före, under och efter en samhällsstörning. Genom detta ska vi på ett effektivt sätt tillsammans kunna hantera och mildra de utmaningar som samhällets skyddsvärden utsätts för vid samhällsstörningar.

Bakgrund

Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig myndighet och högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet och ska därmed verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas före, under och efter samhällsstörningar.

För att skapa nödvändig samordning ska det finns ett regionalt råd för krisberedskap, skydd mot olyckor och totalförsvar i länet.[2]

Gemensamma utgångspunkter

Strategin tar sin utgångspunkt i de förhållningssätt som beskrivs i ”Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar”.

Grunden är att vi tillsammans och i samverkan ska förebygga, förbereda oss inför och hantera samhällsstörningar.

De bärande principer som arbetet ska präglas av är att samtliga aktörer ska bidra och medverka till:

- Relationsbyggande, genom att bygga relationer och kontakter underlättas samverkan när väl en samhällsstörning inträffar.
- Öppenhet och prestigelöshet, genom att vara öppen med sina styrkor och svagheter och ett pragmatiskt förhållningssätt byggs förtroende och tillit upp.
- Tillit och respekt, genom att ha tillit till och visa förtroende för andra stärks den gemensamma förmågan.
- Engagemang och delaktighet, genom att visa engagemang och delaktighet i situationer där man som aktör inte är lika drabbad som andra underlättas och stärks den gemensamma förmågan att hantera samhällsstörningen.

[2] Förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap

- Helhetssyn, genom att se till helheten och inte bara på det som berör den egna aktörer underlättas och stärks den gemensamma förmågan att hantera samhällsstörningen.

Samverkan i det förebyggande och förberedande skedet

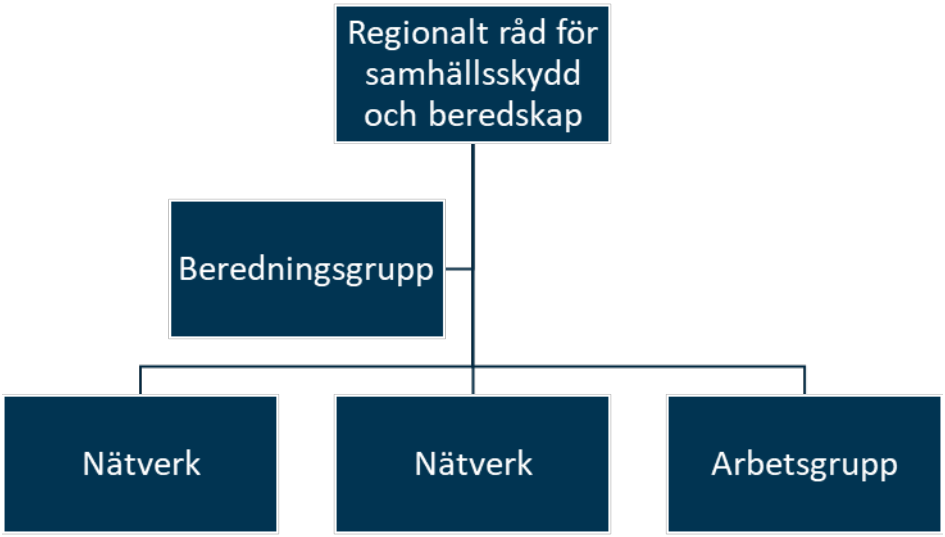

Regionalt råd för samhällsskydd och beredskap

Rådet hanterar övergripande samverkansfrågor i länet inom skydd mot olyckor, krisberedskap och totalförsvar. Det innebär att:

- ge inriktning för det gemensamma arbetet länet, inriktningen ska ge underlag för gemensam planering för förmågehöjning i länet
- övergripande följa upp det gemensamma arbetet i länet genom att ta del av återrapporteringar av genomfört arbete, uppföljningen kan sedan ligga till grund för ändringar i given inriktning
- besluta om gemensamma projekt
- besluta om att tillsätta nätverk och tillfälliga arbetsgrupper
- utgöra en grund för regional inriktning och samordning på ledningsnivå vid inträffade händelser

Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap består av:

- Länsstyrelsen: Landshövding och beredskapsdirektör.
- Regionen: Regiondirektör.
- Kommunerna: Kommundirektörer motsv. från samtliga kommuner.
- Räddningstjänst: En chef från någon av räddningstjänsterna i länet.
- Polismyndigheten: Chefen för polisområde Västernorrland
- Säkerhetspolisen, Chef sektion nord
- Försvarsmakten: Chefen för Norra militärregionen.

- SOS Alarm: Platschef Sundsvall.
- Trafikverket: Regiondirektör norra regionen
- Svenska Kyrkan: Biskopen i Härnösands stift
- Frivilliga försvarsorganisationer: En representant från ledningen för någon av organisationerna i länet

Möjlighet finns att utse ersättare om förhinder att delta i möte uppstår. Andra aktörer kan bjudas in till möten efter behov.

Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap träffas två gånger per år, ett fysiskt möte i april-maj månad och ett digitalt möte i slutet i november-december månad. Mötet på våren har fokus på att ge inriktning för arbetet i länet och höstmötet är av mer uppföljande karaktär.

Beredningsgrupp

Syfte

- bereda ärenden och lämna förslag till beslut inför möten i regionala rådet för samhällsskydd och beredskap.
- följa upp arbetet i nätverk och tillfälliga arbetsgrupper.

I gruppen ingår:

- Länsstyrelsen: Beredskapsdirektör och beredskapshandläggare med ansvar för gemensam verksamhetsplanering
- Kommunerna: En beredskapssamordnare per kommun
- Regionen: En beredskapssamordnare
- Räddningstjänsten: En representant per räddningstjänst
- Polisen: Beredskapshandläggare i polisområdet
- Försvarsmakten: Samverkansofficer MRN
- SOS Alarm: Platschef Sundsvall
- Säkerhetspolisen: Samverkansperson region Nord
- Trafikverket: Beredskapshandläggare region nord
- Svenska Kyrkan: Handläggare i beredskapsfrågor
- Representant från en frivillig försvarsorganisation

Nätverk och arbetsgrupper

För att gemensamt kunna driva och utveckla kompetens i sakfrågor finns ett antal nätverk och tillfälliga arbetsgrupper för exempelvis beredskapsplanering, kriskommunikation, säkerhetsskydd m.m. Nätverken beskrivs i bilagan till denna strategi.

Nätverken ska redovisa sin planering och genomförd verksamhet till regionala rådet. Nätverken kan lyfta behov av inriktning från regionala rådet.

Veckosamverkansmöte

En gång per vecka genomförs ett regionalt veckosamverkansmöte. Syftet med mötet är att skapa en aktuell samlad lägesbild och identifiera eventuella samverkansbehov utifrån pågående och kommande kända händelser i länet.

I mötet deltar tjänsteman i beredskap (el motsv.) vid länsstyrelsen, regionen, räddningstjänstregionen, kommunerna, polisområdet, militärregionen, Trafikverket regionalt och SOS Alarm.

Utbildning och övning

För att bygga upp länets förmåga att samverka vid samhällsstörning är det viktigt att vi utbildar, tränar och övar tillsammans. Länsstyrelsen ansvarar för att i samverkan med aktörerna identifiera behov av utbildning och övning och ta fram en regional övnings- och utbildningsplan.

Varje aktör ansvarar för att utbilda och öva sin egen organisation. Regionala övningar och utbildningar ersätter inte aktörernas ansvar för egen utbildning och övning.

Samverkan i samband med en pågående samhällsstörning

Här beskrivs översiktligt hur samverkan i grunden går till, beroende på händelsen kan samverkan anpassa efter behoven. En mer utförlig beskrivning finns i dokumentet ” Vägledning för regional inriktning och samordning vid samhällsstörningar i Västernorrland”.

Bedömningsmöte

Ett bedömningsmöte genomförs initialt vid en förestående eller inträffad samhällsstörning, det genomförs normalt via telefon eller Rakel om inte annat bestäms. Syftet är att göra en första bedömning och avstämning av läget samt identifiera samverkansbehov. Mötet avgör också om man ska kalla samman till ett regionalt samverkansmöte med en vidare krets av aktörer.

Till bedömningsmöte kallas normalt tjänsteman i beredskap (motsv) vid länsstyrelsen, kommunerna, regionen, räddningstjänstsamverkan, polisen och SOS Alarm. Fler kan bjudas in att delta vid behov.

Det är länsstyrelsen som ansvarar för att kalla till bedömningsmöte, men det kan initieras av andra.

Regionalt samverkansmöte

Sammankallas vid en förestående eller inträffad samhällsstörning som bedöms beröra stora delar av länet. Huvudsyftet är att skapa en samlad lägesbild och vid behov samordna de åtgärder som behöver vidtas samt åstadkomma en gemensam inriktning.

I samverkansmöten deltar länsstyrelsen, drabbade kommuner och övriga aktörer som bedöms vara berörda av händelsen, exempelvis region, myndigheter, privata företag eller frivilligorganisationer.

Regionalt kommunikationssamordningsmöte

Vid behov av att särskilt hantera informations- och kommunikationsfrågor under en samhällsstörning ska regionalt kriskommunikationssamordningsmöte genomföras.

Syftet är främst att skapa en samlad lägesbild av det kommunikativa behovet samt samordna budskap och tydliggöra olika aktörers roller och ansvar för kommunikation.

Regionalt ledningsmöte

Regionalt ledningsmöte är ett komplement till det regionala samverkansmötet. Ett sådant möte initieras om behov uppstår som kräver särskild samordning och gemensam inriktning på ledningsnivå. I regionalt ledningsmöte deltar ledningen för de aktörer som är närmast berörda av den pågående händelsen

Syftet är att enas om en överenskommelse för fortsatt samordning och inriktning för gemensam hantering av samhällsstörningen.

Beredningsmöten

Vid behov kan särskilda beredningsmöten genomföras för att samverka och bereda särskilda frågor som inte lämpar sig att samverka om på regionala samverkans- eller ledningsmöten.

Stöd till inriktning och samordning

Stödet utgörs i första hand av länsstyrelsens beredskapsorganisation men kan kompletteras med externa experter som sammankallas efter behov.

Syftet är att vid en allvarlig samhällsstörning identifiera hjälp- och åtgärdsbehov, analysera behov av inriktning och samverkan samt behov av att påverka de inblandade aktörernas agerande. Stödet ska analysera behov och föreslå åtgärder utifrån ett helhetsperspektiv.

Efter en samhällsstörning

Efter större händelser i länet genomförs utvärdering av hur det gemensamma arbetet fungerat, Hur utvärderingen genomförs beslutas i varje enskilt fall. I vissa fall genomförs också erfarenhetsmöten med inblandade aktörer. Länsstyrelsen har ansvar för att utvärderingar genomförs.

Syftet med utvärdering och erfarenhetsmöten är att ta till vara de erfarenheter som hanteringen av händelsen gett och identifiera behov av förändringar, framför allt avseende regional samverkan.

Utvärderingar och erfarenhetsmöten dokumenteras i en rapport med de viktigaste slutsatserna och åtgärdsförslagen.

Respektive aktör ansvarar för utvärdering och erfarenhetsåterföring av hur arbetet fungerat inom den egna organisationen.

Bilaga

Detta är en bilaga till Strategi för samverkan inom samhällsskydd och beredskap i Västernorrlands län och innehåller en förteckning och beskrivning av de nätverk för samverkan inom samhällsskydd och beredskap som finns under Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap.

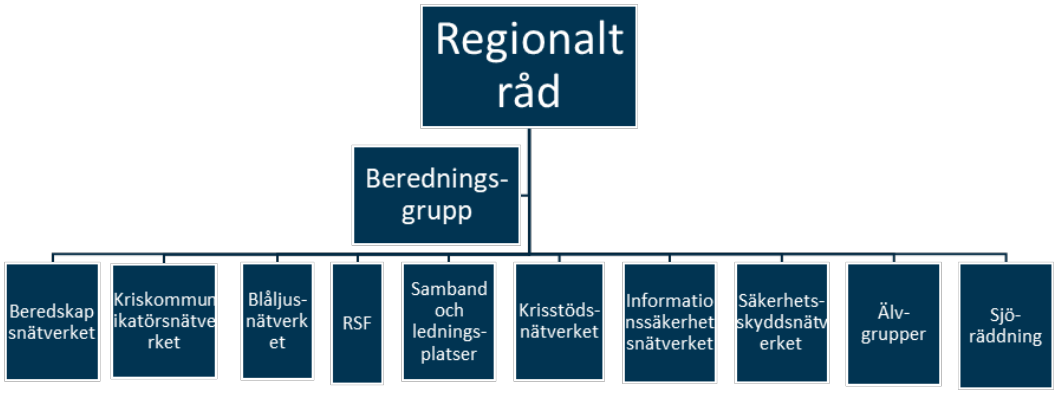

Vilka nätverk som ska finnas beslutas av Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap

Beredskapsnätverket

Syfte

Stärka den regionala och lokala förmågan att hantera samhällsstörningar.

Nätverket arbetar med:

- kunskapshöjning och informationsspridning inom området åtgärder
- planering av gemensamma aktiviteter för att stärka förmågan
- övergripande planering för övning och utbildning
- erfarenhetsåterföring efter händelser

Deltagare

- Länsstyrelsen: enheten för samhällsskydd och beredskap
- Polismyndigheten: beredskapshandläggaren i polisområdet
- Kommunerna: beredskapssamordnare (motsv).
- Regionen: beredskapshandläggare
- Försvarsmakten: Samverkansperson MRN
- Trafikverket: beredskapshandläggare region nord
- Säkerhetspolisen: Samverkansperson region nord
- Räddningstjänst: En representant per räddningstjänst
- SOS Alarm: Platschef Sundsvall

- Svenska Kyrkan: beredskapshandläggare Härnösands stift

Vid behov kan andra aktörer bjudas in.

Sammankallande för denna grupp är länsstyrelsen.

Nätverket träffas 2 gånger per år. Delar av mötena sker tillsammans med Kriskommunikatörsnätverket.

Vid behov kan tillfälliga arbetsgrupper bildas, t.ex. för RSA, övningsplanering. beredskapsplanering, lägesbild etc.

Kriskommunikatörsnätverket

Syfte

- Stärka förmågan till samordnad kriskommunikation.
- Nätverket jobbar med frågor kring kriskommunikationssamverkan i länet.

Deltagare

Kommunikatörer vid:

- Länsstyrelsen
- Kommunerna
- Räddningstjänstförbunden Medelpad och Höga Kusten-Ådalen
- Polisområdet
- Regionen
- Försvarsmakten MRN
- Trafikverket region nord
- Sveriges Radio Västernorrland
- Migrationsverket
- Svenska Kyrkan, Härnösands stift

Nätverket träffas 2 gånger per år.

Delar av mötena sker tillsammans med Beredskapsnätverket.

Länsstyrelsen är sammankallande.

Blåljusnätverket

Syfte

- Stärka den samlade förmågan vid operativa insatser.
- Arbeta med samordnad planering och utbildning/övning för olyckor och andra operativa insatser (t ex bombhot och stora evenemang).

Deltagare

- Representant med operativ inriktning från respektive räddningstjänst i länet
- Region Västernorrland (ambulanschef)
- Polismyndigheten: kanslichef
- SOS Alarm AB: platschef
- Länsstyrelsen: räddningstjänsthandläggare och beredskapsdirektör

Nätverket möts 4 gånger per år.

Länsstyrelsen är sammankallande.

Andra aktörer bjuds vid behov in att delta, t.ex Kustbevakning eller sjöräddning.

Regional samordningsfunktion för farliga ämnen (RSF)

Syfte

- Stärka förmågan att hantera händelser med farliga ämnen (CBRNE).
- Arbetar med kunskapshöjande åtgärder, gemensamma utbildningar/övningar, samverkan vid händelser, erfarenhetsutbyte m.m.

Deltagare

- Länsstyrelsen: beredskapshandläggare
- Representanter från de 3 räddningstjänsterna i länet
- Regionen
- Polisen
- Kustbevakningen

En räddningstjänst är sammankallande.

Regionalt sambands- och ledningsplatsnätverk

Syfte

- Samordna arbetet med sambandsplanering och förmågehöjning vid ordinarie och alternativa ledningsplatser, även signalskyddsfrågor kan behandlas.

Deltagare

I gruppen ingår:

- Länsstyrelsen
- Kommunerna
- Regionen
- Räddningstjänsterna
- Polisen

Fler aktörer kan bjudas in att delta

Gruppen träffas minst en gång per år.

Krisstödsnätverket

Syfte

- Stärka förmågan och samverkan i arbetet med krisstöd.
- Erfarenhetsutbyte och gemensamma seminarier och utbildningar.

Deltagare

- Länsstyrelsen, beredskapshandläggare
- Posomansvariga från kommunerna
- PKL-ansvariga från regionen
- Röda korset

Länsstyrelsen är sammankallande, deltagarna ansvarar för innehåll vid möten.

Nätverket träffas en gång per år.

Informationssäkerhetsnätverket

Syfte

- Stärka informationssäkerheten hos aktörerna i länet
- Erfarenhetsutbyte och stödja varandra i likartade arbetsuppgifter.

Deltagare

Informationssäkerhetssamordnare från:

- Länsstyrelsen
- Regionen
- Samtliga kommuner
- Räddningstjänstförbunden

Länsstyrelsen är sammankallande.

Nätverket träffas minst två gånger per år.

Säkerhetsskyddsnätverket

Syfte

- Stärka säkerhetsskyddet hos aktörerna i länet
- Erfarenhetsutbyte och hjälpa varandra med en del gemensamma arbetsuppgifter.

Deltagare

Säkerhetsskyddschefer från:

- Länsstyrelsen
- Regionen
- Samtliga kommuner
- Räddningstjänstförbunden

Länsstyrelsen är sammankallande.

Nätverket träffas minst två gånger per år.

Älvgrupper

Älvgrupper finns för:

- Ångermanälven
- Lungan/Indalsälven
- Gideälven/Moälven/Nätraån

Vilka älvgrupper som ska finnas beslutas inte av regionala rådet, de flesta bildades efter älvsäkerhetsutredningen på 1990-talet.

Syfte

- Öka kunskapen om vattendragen och underlätta samverkan och samordning inför situationer med höga flöden och översvämningar.

Deltagare

I respektive älvgrupp ingår:

- Berörda länsstyrelser
- Berörda kommuner
- Berörda räddningstjänster
- Berörda dammägare
- Polisen
- Försvarsmakten
- Trafikverket
- SMHI

Länsstyrelsen Västernorrland är sammankallande för Ångermanälven och Gideälven/Moälven/Nätraån. Länsstyrelsen Jämtland är sammankallande för Indalsälven/Ljungan.

Varje älvgrupp har minst ett möte per år.

Sjöräddningsgrupp

Denna gruppering är bildad på initiativ och drivs av Sjöfartsverket.

Syfte

Samverkan och samordna förberedelser inför sjöräddningshändelser.

Deltagare

- Sjöfartsverket
- Räddningstjänsterna
- Sjöräddningssällskapet
- Sjövärnskåren
- Polisen
- Regionen
- Länsstyrelsen